

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr
27/1979-80 med anledning av
vtm. K.-G. Fagerholms m.fl.
hemställningsmotion till land-
skapsstyrelsen om åtgärder för
att säkerställa tillgången på
svenskspråkiga blanketter för
allmänt behov.

Landstinget har över nämnda motion inbegärt lagutskottets utlåtande. Med anledning härav får utskottet, som i ärendet hört språkskyddsombudsmannen Björn Månsson vid Svenska Finlands Folkting, VD Holger Stenius vid Ålands Tidningstryckeri Ab och bokhandlaren Rafael Quarnström, vördsamt anföra följande.

Utskottet har under ärendets behandling informerats om att det för bokhandlarna blivit allt svårare att anskaffa svenskspråkiga blanketter och liknande handlingar. Man har därför övervägt att skaffa sådana från Sverige, vilket dock i allmänhet inte visat sig lämpligt eftersom blanketter som trycks där självfallet är utformade för svenska förhållanden.

De blanketter som allmänheten för närvarande tillhandahålls är i regel tryckta av företag utanför landskapet. De åländska tryckerierna har inte i någon större utsträckning tryckt blanketter för allmänt bruk. Anledningen härtill är dels att efterfrågan inom landskapet inte är särskilt stor, dels att de åländska tryckerierna inte har någon organisation för marknadsföring till detaljhandlare utom Åland och att blanketter och andra standardavtal ofta är föremål för upphovsrätt.

Tillgången på svenskspråkiga blanketter bör enligt utskottet ses inte enbart som ett åländskt utan även som ett finlandssvenskt problem, eftersom antalet finlandssvenskar i Finland uppgår till ca. 300.000, varav enligt uppgift ca. 100.000 behärskar enbart svenska. Med anledning härav noterar utskottet att frågan om att säkerställa tillgången på svenskspråkiga blanketter även hör till de uppgifter som ankommer på språkskyddsombudsmannen vid Svenska Finlands Folkting.

De riksomfattande företag som tillhandahåller de åländska detalj-

handlarna svenskspråkiga blanketter har, i motsats till de åländska företagen inom tryckeribranschen, en utbyggd försäljningsorganisation. Ju mindre efterfrågan är på en speciell produkt desto viktigare är det att en färdig försäljningsorganisation redan finns, eftersom den speciella produktens täckningsbidrag då inte nödvändigtvis behöver vara positivt. De flesta företag torde nämligen vara intresserade av att upprätthålla en hög servicenivå - att så är fallet belyses därav att ett av de ledande företagen i branschen, på förfrågan av språkskyddsombudsmannen, preliminärt erbjudit sig att tillhandahålla sina blanketter även på svenska om det blott garanteras en upplaga på 100 exemplar.

Utskottet motser att landskapsstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa tillgången på svenskspråkiga blanketter för allmänt bruk. Härvid vore det måhända lämpligt att koordinera landskapsstyrelsens åtgärder med motsvarande verksamhet inom Svenska Finlands Folkting.

Skulle det emellertid visa sig omöjligt att i samverkan med folktinget uppnå godtagbara resultat anser utskottet att särskilda lösningar bör eftersträvas för landskapets befolkning.

Vad slutligen gäller blanketter som används av myndigheter, exempelvis polisen, i ärenden där rikets lagstiftning gäller även på Åland bör landskapsstyrelsen kontinuerligt övervaka att fullgod tillgång upprätthålls på svenskspråkiga blanketter från statens tryckericentral.

Till betänkandet bifogas en utredning av Björn Månsson om förekomsten av svenskspråkiga blanketter.

Med hänvisning till det anförda får utskottet värdsamt föreslå

att Landstinget måtte hemställa hos landskapsstyrelsen om åtgärder för att säkerställa tillgången på svenskspråkiga blanketter för allmänt bruk.

Mariehamn den 19 augusti 1980
På lagutskottets vägnar :

Sune Carlsson
ordförande

Lars Karlsson
sekreterare

Närvarande i utskottet: ordf. Carlsson, viceordf. Berg, samt ledamöterna A. Häggblom, B. Häggblom och Lindfors.

SVENSKA BLANKETTER

Resultatet av en snabbutredning av förekomsten av svenska blanketter i lager hos de två ledande företagen i branschen, Lindell (partiaffär med distribution till minuthandlarna) och Wulff (som saluför egna, av Karisto tryckta blanketter, i egna minutaffärer). Karisto säljer blanketter under eget namn även till minuthandeln.

<u>Blankett</u>	<u>Lindell</u>	<u>Wulff</u>	<u>Anmärkningar</u>
Kvitto	X	X	L.har 2 versioner
Kvitto/räkning	X	-	
Räkning	X	-	L.har 4 versioner
Rekvisation / Order	X	X	
Forsedel	X	X	L.har 2 versioner
Hänvisning	-	-	
Reseräkning	-	-	
Tidsbeställning	X	-	
Växel	X	X	
Tratta	X	-	
Hyseskvitto	-	-	
Hyseskontrakt (bostad)	-	X	} Trycks av Finlands } Gårdscentral
Hysesavtal (ej bostad)	-	X	
Matrikelutdrag (meritfört.)	-	X	
Aktiebrev	-	-	
Bouppteckning	-	-	
Lönkort	-	-	
Lönelista	-	-	
Köpekontrakt	-	-	
Allmänna lånehandlingar	-	-	
Fullmaktsblankett	-	-	
Lagerkort	-	X	
Fördelningskort	-	X	Tvåspråkigt
Reskontrakort	-	X	Tvåspråkigt
Pensions-, sjukkontroll- och semesterkort	-	X	
Tandläkarkort	-	X	Tvåspråkigt

Detta torde vara de vanligaste blanketterna. Det finns ett otal andra, oftast mycket specifika, som finns endast på finska.

OBS: Lindell villigt trycka svenska versioner av kort som finns på finska, med minimiupplagan 100 ex. är priset detsamma som för finska motsvarande kort. Wulff sätter gränsen vid 500 ex.